

Status på kemi i havefrø 2019

Jens Erik Jensen & Barthold Feidenhans'l
SEGES, PlantInnovation
e-mail jnj@seges.dk og baf@seges.dk

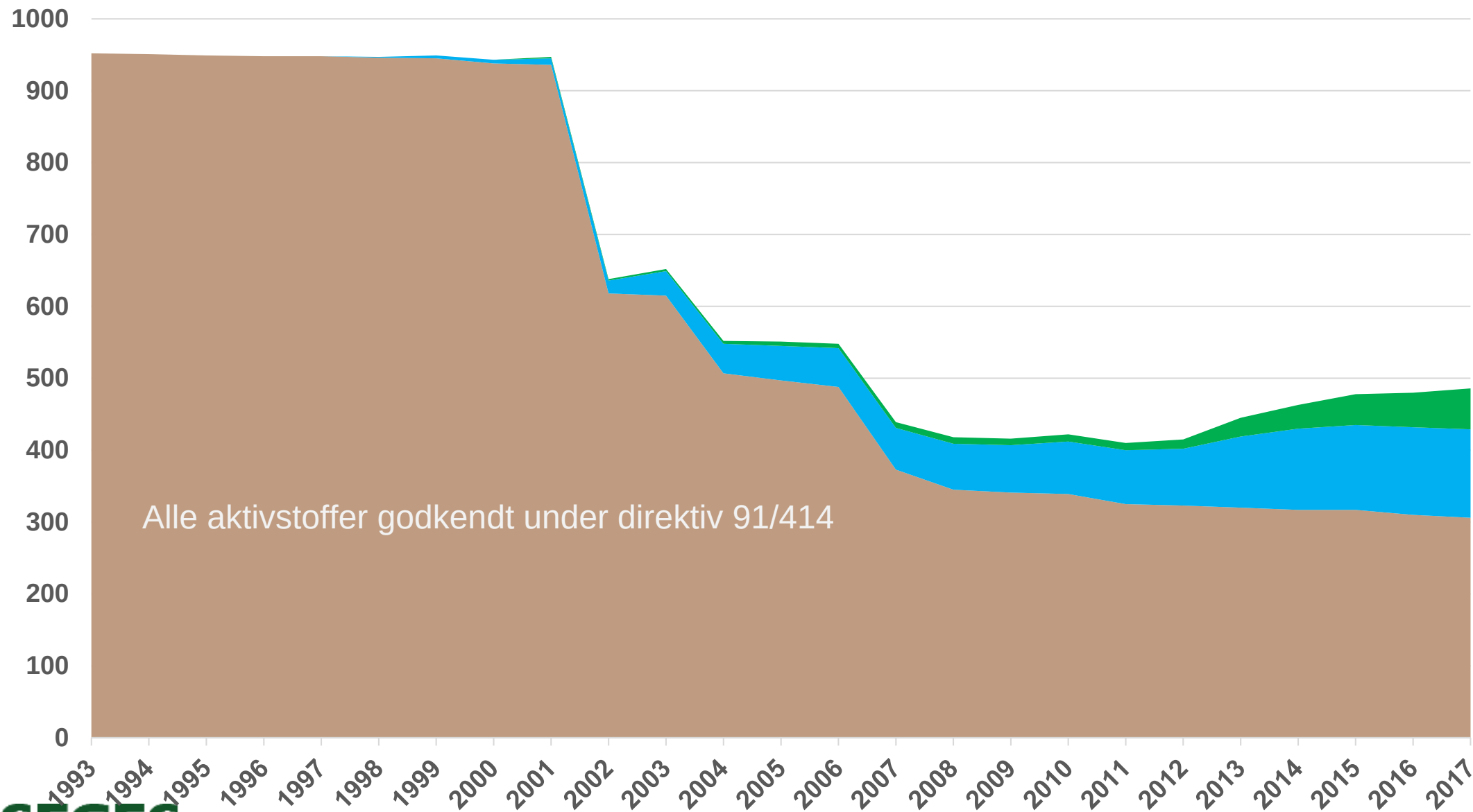
SEGES

STØTTET AF
Frøafgiftsfonden

EU-godkendelse, antal godkendte aktivstoffer over årene

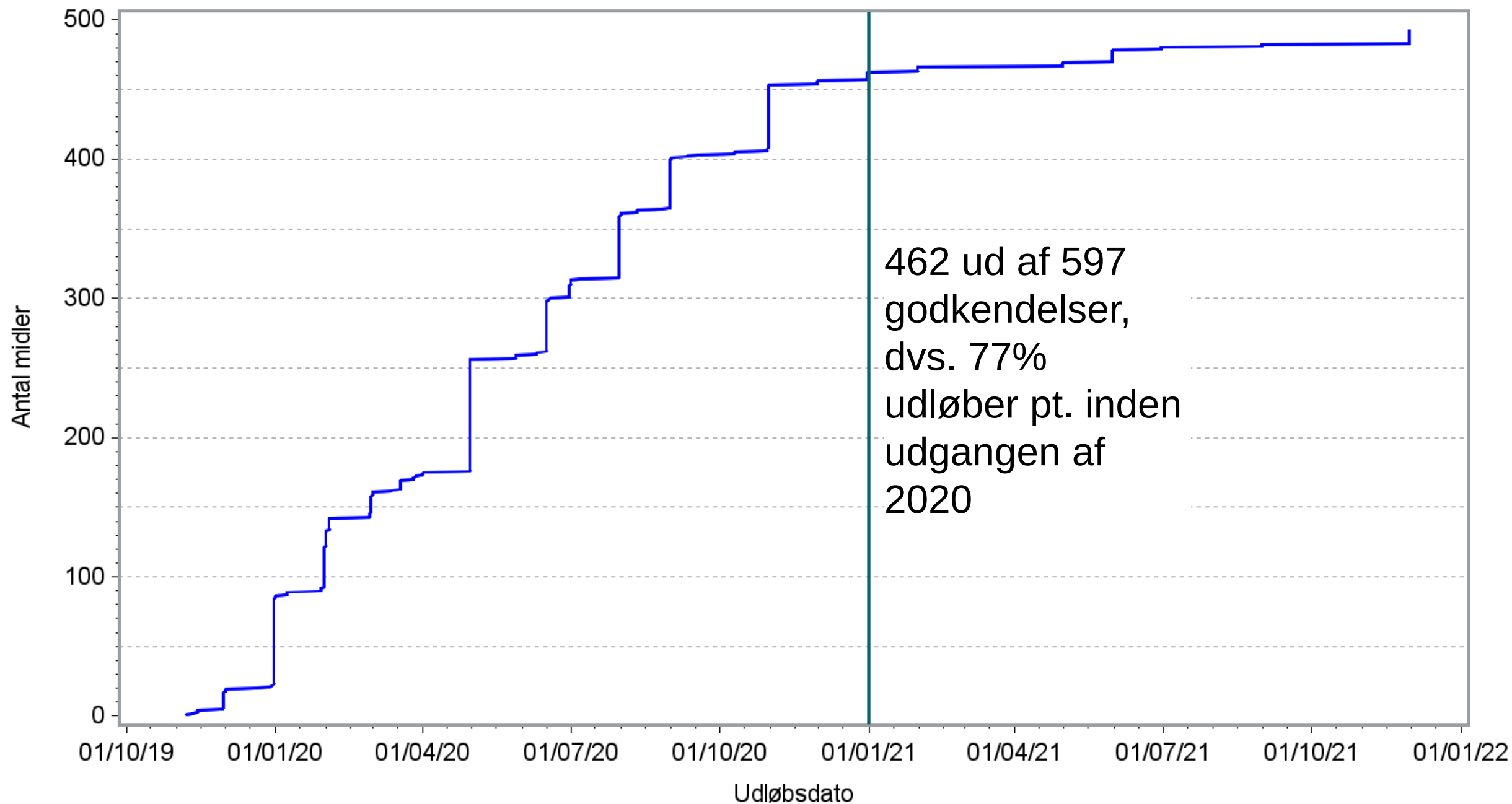

Kilde: Michal Kicinski, ECPA

Årsager til udfasning af ukrudtsmidler (og pesticider generelt)

- Udfasning i hele EU
 - Omkostninger til genregistrering
 - Pesticidforordningens regler, hvor der på flere punkter fremover tages udgangspunkt i iboende egenskaber
- Udfasning i Danmark
 - Danske særregler mht. udvaskelighed og metabolitter
- Udfasning lokalt pga. resistens

Udløbsdato for nuværende godkendelser i DK

Udløbsdatoer skal ikke tages alt for bogstaveligt!

- Godkendelsesprocedurerne både i EU og i Danmark er kraftigt udfordrede tidsmæssigt, sagsbehandling bliver ikke færdig så hurtigt som planlagt
- Derfor sker der ofte administrative forlængelser af aktivstofferne godkendelser
- Forbudsdatoer er dog endelige – når de er meldt ud!
- Man kan kalde det 'sneplovseffekten' – godkendelser skubbes hele tiden fremad, fordi man 'får for lidt til siden'
- Tjek derfor løbende udløbsdatoer i Middeldatabasen

Godkendelsestyper

Godkendelse	Kendetegn
Regulær	Kræver fuld pakke af dokumentation fra firmaernes side, skal give en business case for det ansøgende firma, anvendelse nævnt på etiketten
Off-label	Gammel ordning på vej ud!
Minor use / Mindre anvendelse	Ordning der på mange måder svarer til off-label. Kræver mindre dokumentation. Godkendelse følger den regulære godkendelse, kan være nævnt på etiketten eller ikke
Dispensation	Gives for maksimalt 120 dage. Skal derfor genansøges hvert år. Asulox er et eksempel herpå

Minor use / mindre anvendelser – regler 1

- Mindre anvendelse er en særlig godkendelsestype, som gives til mindre problemer i arealmæssigt store kulturer eller større problemer i arealmæssigt mindre kulturer
- Mindre krav til dokumentation, til gengæld er anvendelse på avlers eget ansvar
- Godkendelsen søges sædvanligvis af firma eller erhvervsorganisation og kræver et særligt gebyr
- Når godkendelsen er givet, lægger den sig tæt op ad den regulære godkendelse for produktet, f.eks. mht. maksimal dosering, afstandskrav til vandmiljø, §3-arealer, beboelse mv., og den har også samme udløbsdato som den regulære godkendelse
- For at bruge en mindre anvendelse, skal bruger være i besiddelse af vejledningen, der enten udstilles i Middeldatabasen.dk eller findes på produktets etikette
- Hvis et produkt får forlænget sin regulære godkendelse administrativt, forlænges evt. godkendelser til mindre anvendelse samtidig

Folicur Xpert

SEGES

The image shows the front of a green and white 5-liter container for Folicur Xpert. At the top is the Bayer logo. Below it, the product name 'Folicur Xpert' is prominently displayed. A green banner on the left indicates '5 liter'. The text 'Svampemiddel' (Fungicide) is followed by instructions for use on various crops. A detailed analysis table lists the active ingredients Tebuconazol and Prothioconazol. The label also includes the net volume, physical state, manufacturer information (Bayer AG), registration details (Arne Jacobsens Allé 13), and the UN hazard code 'UN 3082'. The Seges logo is at the bottom left, and the Bayer logo is at the bottom right.

BAYER

Folicur[®]
Xpert

5 liter

Svampemiddel
Må kun anvendes til bekæmpelse af svampesygdomme i hvede, rug, havre, byg, triticale med og uden udlæg samt raps og frøgræs. Dette plantebeskyttelsesmiddel må kun købes af professionelle og anvendes erhvervsmæssigt og kræver gyldig autorisation.

Svampemiddel nr. 18-575
Omfattet af Miljøministeriets bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler og plantebeskyttelsesmiddelforordningen 1107/2009.

Analyse
Tebuconazol 160 g/l (17,19% w/w)
Prothioconazol..... 80 g/l (8,42% w/w)

Netto 5 liter
Flydende
Midlet er et emulgerbart koncentrat

Fabr.nr. påtrykt emballagen
Produktet er ved korrekt opbevaring og uåbnet emballage holdbart i mindst 2 år efter produktionsdatoen.
Produktionsdato påtrykt emballagen.

UN 3082

Reg.nr. 18-575

Producent:
Bayer AG
D-51368 Leverkusen

Registreringsindehaver:
Bayer A/S
Arne Jacobsens Allé 13
DK-2300 København S
Tlf. 4523 5000
www.cropscience.bayer.dk

Bayer

DK85826301B

Side 9:

Vejledning for mindre anvendelse af Folicur Xpert (18-575) i havefrø, blomsterfrøkulturer, rødkløver, hvidkløver, alsikkekløver, kællingetand samt olieræddike til frøproduktion

Svampemiddel:

- Må kun anvendes i **havefrø, blomsterfrøkulturer, rødkløver, hvidkløver, alsikkekløver, kællingetand samt olieræddike til frøproduktion** til behandling af rust, meldug, pletsygdomme, gråskimmel samt storknoldet knoldbægersvamp og skulpesvamp i korsblomstret havefrø og olieræddike.
- Halmen og rester må ikke opfodres.
- Max 2 behandlinger og max. 1,0 l pr. ha pr. sæson.
- Må i havefrø, blomsterfrøkulturer, rødkløver, hvidkløver, alsikkekløver, kællingetand samt olieræddike ikke anvendes nærmere end 20 m fra vandmiljøet (vandløb, søer mv.) for at beskytte organismer, der lever i vand. (SPe3).
- Bemærk begrænsningerne i den totale mængde af triazoleme, tebuconazol, propiconazol, expoxiconazol og difenoconazol der må anvendes pr sæson.

Advarsel:

"Se Folicur Xpert etiketten".

Brugsanvisningens doseringsanvisninger må ikke overskrides.

Brugsanvisning for Folicur Xpert (18-575) i havefrø, blomsterfrøkulturer, rødkløver, hvidkløver, alsikkekløver, kællingetand samt olieræddike til frøproduktion.

Skadegører: Rust, meldug, pletsygdomme, gråskimmel, samt skulpesvamp og storknoldet knoldbægersvamp i havefrø, blomsterfrøkulturer, rødkløver, hvidkløver, alsikkekløver, kællingetand samt olieræddike.

Dosering: 0,5 – 1,0 l pr. ha ved begyndende angreb. Effekten på meldug afhænger af en forebyggende behandling. Etablerede angreb af meldug kan ikke bekæmpes effektivt.

Sprøjtetidspunkt og teknik/udstyr: Ved begyndende angreb. Der anvendes 100-200 l vand pr. ha afhængig af sprøjtetype.

Antal behandlinger: max. 2 behandlinger og max 1,0 l pr. ha Folicur Xpert pr. sæson.

Risiko for skade: For at tilpasse vejledningen til den enkelte sort og de lokale dyrkningsforhold bør den endelige vejledning for midlets anvendelse udarbejdes i samarbejde med den lokale konsulent og/eller det frøfirma, der er avlskontrakt med.

Ansvar

Anvendelsen i afgrøden sker på brugerens eget ansvar for så vidt angår midlets effektivitet, fitotoksicitet og eventuelle skade på nytteplanter. Øvrige relevante bestemmelser på etiketten skal også overholdes i forbindelse med den mindre anvendelse.

Minor use / mindre anvendelser – regler 2

- Når et produkt får en fornyet regulær godkendelse, skal der genansøges om godkendelse til mindre anvendelse
- Det letteste og billigste for alle parter er, at firmaet søger om forlængelse af den mindre anvendelse og tager den med på etiketten, men det sker desværre langt fra altid
- Hvis ikke firmaet har genansøgt, klarer SEGES (Barthold Feidenhans'l) det normalt for havefrøafgrøderne. Firmaet dækker sædvanligvis SEGES' omkostninger hertil
- I perioden indtil en ny godkendelse til mindre anvendelse foreligger, kan den mindre anvendelse udføres ifølge de hidtidige regler
- Dog, hvis godkendelsen til mindre anvendelse ikke er genansøgt, så trækker Miljøstyrelsen godkendelsen og meddeler en sidste dato for anvendelse. Dette svarer til, at midlet er forbudt i afgrøden efter denne dato

Minor use / mindre anvendelser – regler 3

- Bliver et produkt afmeldt af firmaet eller kommer der anvendelsesforbud som følge af manglende EU-fornyelse, så gælder forbudsdatoen også den mindre anvendelse
- Middeldatabasen.dk giver altid en opdateret oversigt over gældende off-label og mindre anvendelser
- 'Ring til en ven', hvis du er usikker på noget – det er dyrt at gøre noget ulovligt!

[Middeldatabasen](#)

5. november 2019

Godkendelser til mindre anvendelse / off-label godkendelser

En godkendelse til mindre anvendelse (tidligere 'off-label godkendelse') er en speciel godkendelse, som gør det muligt at anvende et bekæmpelsesmiddel i en afgrøde, som ikke er nævnt på midlets etikette. [Landbrug og Fødevarer \(tidl. Dansk Landbrug\)](#) og [Dansk Gartneri](#) har på avlernes vegne søgt om godkendelser til mindre anvendelse og off-label godkendelser til en række afgrøder. Det er en betingelse for anvendelsen, at brugeren er i besiddelse af en vejledning, som fås ved forhandleren eller ved henvendelse til indehaveren af godkendelsen. Nedenfor vises en liste over de aktuelle godkendelser til mindre anvendelse og off-label godkendelser givet af [Miljøstyrelsen](#).

Bemærk, at godkendelserne kun gælder for det produkt, som er nævnt i godkendelsen/vejledningen. Godkendelsen gælder ikke parallelprodukter, uanset at disse er identiske med det i godkendelsen nævnte produkt. Dette bør du være opmærksom på ved indkøb af bekæmpelsesmidler med henblik på at anvende det efter en godkendelse til mindre anvendelse eller off-label godkendelse.

Hvis du oplever, at et middel, som tidligere har haft en godkendelse, er forsvundet fra nedenstående liste, kan det skyldes, at godkendelser på et givet middel bortfalder og skal genansøges, når midlet har fået fornyet sin godkendelse. Ligeledes bortfalder disse godkendelser, hvis godkendelsen af et middel ophører.

Klik på tabeloverskrifterne for at ændre sorteringen. Klik på middelevnavnet for at se informationerne fra Middeldatabasen. Klik på teksten under "Vejledning" for at se off-label vejledningen.

Afgrøde	Middel	Startdato	Udløbsdato	Vejledning
Agurk	Armicarb 85 SP	2017.04.05	2020.08.31	Godkendelse af Armicarb 85 SP (reg.nr. 682-2) til mindre anvendelse mod svampesygdomme i konventionel og økologisk produktion af æbler, bær, grøntsager m.fl.
Agurk i væksthus	Flexity	2019.03.13	2020.04.30	Godkendelse af Flexity (reg.nr. 19-166) til mindre anvendelse mod meldug i væksthushvøntsager
Agurk i væksthus	Nissorun 250 SC	2017.04.06	2021.05.31	Godkendelse af Nissorun 250 SC (reg.nr. 561-6) til mindre anvendelse mod spindemider i pryddplanter, jordbær, tomat, aubergine, peberfrugt, chilipeber

SEGES

Ukrudtsmidler som med sikkerhed forsvinder

- Diquat (Reglone m.fl.)
 - Bliver forbudt i hele EU
 - Udfordring: Bl.a. giftighed overfor sprøjteførere, naboer, forbipasserende, fugle
 - Sidste anvendelsesdato 3. februar 2020
 - Der vil blive søgt dispensation til essentielle anvendelser, herunder frøgræs – men meget usikkert om Miljøstyrelsen vil give en sådan dispensation

Generelle ændringer vedr. bekæmpelsesmidler 2019-2020

- Skadedyrsmidler
 - Plenum 50 WG – er udfaset – anvendelses- og opbevaringsforbud pr. 30-1-2020!
 - Biscaya OD 240 (thiacloprid) ikke forlænget i EU, forbudsdato endnu ukendt
 - Avaunt 150 EC (indoxacarb) – indstillet til forbud i EU, men endnu ikke endeligt vedtaget
 - Pirimor G (pirimicarb) forbudt pr. 30-12-2020 -> fortsætter som Pirimor 500 WG og Pediment
 - Karate 2,5 WG (lambda-cyhalothrin) bliver også forbudt, men først i foråret 2021 -> fortsætter som Lamdex og Axiendo
 - Fastac 50 (alpha-cypermethrin) – fornyet i EU, men bliver ifølge firmaet ikke genansøgt i Danmark

Generelle ændringer vedr. bekæmpelsesmidler 2019-2020

- Ukrudtsmidler
 - Diquat-midler forbudte pr. 3. februar 2020
 - Harmony SX forbudt pr. 1-1-2020 -> fortsætter som Harmony 50 SX
 - Ally SX forbudt pr. 1-12-2019 -> fortsætter som Ally 20 SX
 - Troy forbudt pr. 1-12-2020

Ukrudtsmidler i spinat

Produktnavn	Udløb af nuværende godkendelse	Regulær/ mindre anv.
Asulox	Dispensation 2019 er udløbet	Dispensation efter 120-dages reglen, genansøgt for 2020
Betanal-midler (phenmedipham)	31-07-2020	Mindre anv.
Clomazon-midler	31-10-2020	Mindre anv.
Metamitron-midler (Goltix m.fl.)	31-08-2022	Mindre anv.
Proman	31-12-2025	Mindre anv.

Pixxaro EC (halauxifen + fluroxypyr) afprøves i spinat – forventning om mindre anvendelse?
Ellers ingen nye midler på vej

Ukrudtsmidler

- Phenmedipham
 - Desmedipham og phenmedipham 'kørte parløb' i EU, men er blevet delt. Desmedipham er efterfølgende blevet forbudt med sidste anvendelsesdato den 30-06-2020
 - Vi har med stor sandsynlighed phenmedipham-produkterne 2021-sæsonen med
 - Bayer CropScience er 50/50 optimistiske for fortsat at have phenmedipham på markedet, der arbejdes stenhårdt på at den kommer i hus
 - Problematik: ED-egenskaber for phenmedipham (hormonforstyrrende)
 - 'ED-stop-the-clock' for mange aktivstoffer, uret stoppet, tidsperiode til at udføre nye forsøg

Svampemidler i spinat

Produktnavn	Udløb af nuværende godkendelse	Regulær/ mindre anv.	
Cantus	31-07-2020	Mindre anv.	
Folicur Xpert	31-07-2020	Mindre anv.	★
Mastana 500	31-01-2020	Mindre anv.	★
Opera	31-01-2020	Off-label	★
Revus	31-07-2024	Mindre anv.	
Signum WG	31-01-2020	Regulær	
Switch 62,5 WG	30-04-2020	Mindre anv.	

Ingen nye midler på vej

Skadedyrsmidler i spinat

Produktnavn	Udløb af nuværende godkendelse	Regulær/ mindre anv.
Dipel DF / Turex WP	30-04-2020	Mindre anv.
Karate 2,5 WG	Er udløbet, forbud pr. 30-04-2021	Mindre anv.
Lamdex	Endnu ikke godkendt!	Regulær
Pirimor G	Er udløbet, forbud pr. 31-12-2020	Regulær
Pirimor 500 WG	30-04-2021	Regulær
Teppeki	31-08-2020	Mindre anv.

Ellers ingen nye midler på vej

Bejdsemidler

- Thiram er ude (forbud i hele EU) pr. 30-01-2020
- Gaucho dispensation - ikke søgt til spinat pga. restkoncentrations-problematik
- Lumiposa? (Corteva-produkt, godkendelse ligger mange år ude i fremtiden, hvis der bliver søgt i DK)
 - God til fluelarver, mindre effektiv mod rapsjordlopper / jordlopper
- Bejdsning i udlandet? Er der noget lovgivningsmæssigt?
 - Bevidst omgåelse af regler – er naturligvis ikke tilladt
 - Kræver godkendelse i landene, hvor der bejdses
 - Hvor sandsynligt er det at få godkendelse til eksport, hvis midlet er forbudt?
- Force 20 CS (tefluthrin) – godkendt i roer – kunne måske godkendes / mindre anvendelse til spinat(?), men begrænset effekt

IPM-pyramiden

SEGES

Sædskitte

Jordbearbejdning

af gødning osv.

Såtid, udsædsmængde, falsk såbed, placering

Konkurrencestærke sorter

Hygiejne/Forebyg spredning

Ukrudtskortlægning m.v.

Monitering/tærskler

Beslutningsstøtte

Biologisk

Mekanisk

Kemisk

Ikke kemiske alternativer - radrensning

Fotos: Thyregod

SEGES

Ikke-kemiske alternativer - SPUMA

Foto: NCC

Ikke-kemiske løsninger - elektricitet

SEGES

Ikke-kemiske alternativer - Robotter

SEGES

Tak for jeres opmærksomhed!

SEGES

